

مطالعه را با خواندن ادبیات شروع کنیم

نویسنده: کرول جاگو / ترجمه: طیبه الدوسی

اشاره

در این مقاله، نویسنده سعی دارد به منظور ایجاد فرهنگ مطالعه در دانش‌آموزان، منابعی یاری‌رسان در اختیار آن‌ها قرار دهد تا از این طریق آن‌ها بیشتر بکوشند و نقاط قوت خود را تحکیم بخشند. با بهره‌گیری از نکات راهبردی این مقاله می‌توان فرهنگی در کلاس درس ایجاد کرد که عشق و علاقه‌مندی دانش‌آموزان را به مطالعه تضمین کند. به یاری این عشق و اشتیاق است که دانش‌آموزان می‌توانند برای سراسر زندگی خود از قوت و توان خواندن برخوردار شوند. او همچنین معتقد است: مطالعه ادبیات، چالش‌های فکری مورد نیاز برای رشد و پیشرفت دانش‌آموزان را فراهم می‌آورد.

کلیدواژه‌ها: فرهنگ مطالعه، آموزش خواندن، مطالعه آزاد، چالش‌های فکری، پیشرفت تحصیلی، مطالعه ادبیات
کرول جاگو عقیده دارد: خواندن، کلید موفقیت در دوران مدرسه و

پس از آن است. «از این‌رو، همواره در پی آن بوده است که به گونه‌ای توجه شاگردان بی‌میل و رغبت را به خواندن جلب کند. این موضوع باعث شد که او پیدا کردن کتاب‌های مناسب برای رسیدن به این هدف را یک مأموریت برای خود قلمداد کند. بدین ترتیب، کلاس درس خود را از کتاب‌های ساده، کوتاه و خنده‌دار پر کرد. ولی این کار مؤثر نیفتاد. دانش‌آموزان نگاهی به کتاب‌ها می‌انداختند و با لحن بی‌تفاوتی می‌گفتند که از خواندن متنفرند. تنها کتاب‌هایی که توجهشان را جلب می‌کرد، کتاب‌هایی از قبیل «نام‌گذاری کودکان»^۲ بود.

او می‌گوید برای هدایت برنامه درسی به کتاب **لو ویگوتسکی**^۳ (۱۹۶۲) مراجعه کرد و با خواندن این جمله که: «تنها نوع مطلوب آموزش آن است که به طرف پیشرفت گام بردارد و آن را هدایت کند»، دریافت که مطالعه آزاد را با مطالعه ادبیات اشتباه گرفته است. کتاب موردنظر دانش‌آموزان که میل دارند و می‌توانند آن را بخوانند، شاید بهترین گزینه برای مطالعه کلاسی نباشد.

درس تدریس کنید، تعداد کمی از لغات را که درکشان دشوار است، آموزش دهید تا معانی لغات جدیدی را که می‌آموزند، تعمیق بخشند.

۴. به دانش‌آموزان آموزش دهید که چه طور از عهده درک معانی سخت برآیند

خواندن جملات طولانی و پیچیده، برای همه چالشی محسوب می‌شود. معلمان باید به دانش‌آموزانی که در خواندن ادبیات به کندی پیش می‌روند، کمک کنند. از جمله به آنان توصیه کنند، وقتی جمله‌ای برایشان نامفهوم است، آن را دوباره بخوانند و عادت به دوباره‌خوانی را در آن‌ها پرورش دهند. دوباره‌خوانی قطعه‌های سخت، شیوه‌ای است که خوانندگان باتجربه اغلب اوقات به کار می‌برند. خواندن اجمالی و دوباره خواندن نشانه‌هایی از کتاب خواندن قوی است. دوباره خواندن، فهم و ادراک را پرورش می‌دهد. هر بار که

فرد به متن مراجعه می‌کند، آن را به شکل متفاوتی درک می‌کند. وقتی دانش‌آموزان به خواندن اجمالی می‌پردازند آنان را تشویق و به هنگام خواندن دوباره تحسین کنید.

امکان ندارد یک‌بار شعری از امیلی دیکینسون^{۱۰} خواند و قدرت شناخت و عظمت هنری او را درک نکرد. با وجود این، هیچ‌یک از دانش‌آموزانی که من تا به حال دیده‌ام، از این آموزش تبعیت نمی‌کردند و هر شعر را به عنوان تکلیف، پنج بار می‌خواندند. معلمان ماهر با استفاده از راهکارهایی دانش‌آموزان را به دوباره‌خوانی تشویق می‌کنند. الیزابت نلمز^{۱۱}

دانش‌آموزان سال آخر خود را وادار می‌کرد که قطعه شعری از تد هاگس^{۱۲} را به عنوان تکلیف شب از دوشنبه تا جمعه بخوانند و مشاهدات خود را درباره ذهنیاتی که بر آن‌ها آشکار می‌شود، ثبت کنند. نلمز توضیح می‌دهد: «همچنان که روزها می‌گذشت، مشاهدات دانش‌آموزان از تغییر آب‌وهوا شروع شد و به تدریج به ذهنیات شاعر، وقتی که او در جست‌وجوی طبیعت زودگذر بهار بود، تبدیل شد.» او دلیلی برای دانش‌آموزان و چارچوبی برای آن‌ها فراهم کرد تا پیشرفت خود را در درک این مطالب یادداشت کنند. بیش از ۲۰ سال است که من از این راهبرد موفقیت‌آمیز استفاده می‌کنم.

۵. دانش‌آموزان را هنگام خواندن پاسخ گو نگه دارید

در دنیای ایده‌آل، دانش‌آموزان ترغیب می‌شوند رابطه خود را با خواندن حفظ کنند و در کلاس‌های پر بار گفت و شنود شرکت کنند. در دنیای واقعی، گاهی لازم است پاهای آن‌ها را در آتش نگه داشت. حتی سخت‌کوش‌ترین دانش‌آموزان را باید گاهی با ترس از آزمون موظف کرد تا رابطه خود را با خواندن مطلب تعیین شده

به نظر او داستان‌های تخیلی نوجوانان مانند آینه‌هایی هستند که دانش‌آموزان بازتاب تجرب و احساسات خود را در آن‌ها می‌بینند. این داستان‌ها به خوانندگان جوان می‌فهماند که آن‌ها نه اولین و نه آخرین کسانی خواهند بود که این‌طور احساس می‌کنند. به عبارت دیگر، مطالعه ادبیات، پنجره‌هایی به زمان‌ها، فرهنگ‌ها و دنیا‌های دیگر را به روی دانش‌آموزان باز می‌کند.

اکنون به توصیه‌های جاگو برای پیشرفت دانش‌آموزان در خواندن به زبان خودش توجه کنید: قابل فهم کردن آثار پیچیده برای خوانندگان جوان، مستلزم آموزشی ماهرانه است. ولی این آموزش چگونه باید باشد؟ پاسخ من به این سؤال به قرار زیر است:

۱. به دانش‌آموزان نگوئید که خواندن نوعی سرگرمی است

خواندن می‌تواند سرگرم کننده باشد، ولی بیان مداوم این مطلب، خواندن کتاب را در رقابت با بازی‌های ویدیویی و فعالیت‌هایی قرار می‌دهد که دانش‌آموزان آن‌ها را آسان‌تر و دل‌پذیرتر تلقی می‌کنند. اگر در حالی که نسخه‌های ۳۰۰ صفحه‌ای داستانی را بین دانش‌آموزان توزیع می‌کنید، دانش‌آموزی شکایت کند که قادر به مطالعه آن نیست یا این کار برایش بیش از حد دشوار است، حرف او را تأیید کنید، ولی به او اطمینان دهید که با تلاش خودش و کمک شما، قادر به انجام آن خواهد بود.

۲. از دانش قبلی دانش‌آموزان استفاده کنید

دبورا ویلچک^{۱۳}، معلمی در مدرسه «راکویل»^{۱۴}، درسش را با داستان «چشم‌هایشان خدا را تماشا می‌کرد»، نوشته زورا نیل هورستون^{۱۵} و با نشان دادن جلد‌های متنوعی از این داستان به دانش‌آموزان شروع کرد و آن‌ها را به تجزیه و تحلیل این داستان فراخواند. او از دانش‌آموزان خواست به چهره‌های مشخص روی جلد، ایده‌های کلیدی موجود در تصویرها و مخاطب احتمالی کتاب توجه کنند. با شروع درس، استفاده از چنین نکاتی دستیابی به ایده‌های اصلی اثر را امکان‌پذیر می‌سازد.

۳. به واژگان علمی توجه کنید و از آن‌ها دوری نکنید

به جای اینکه به دنبال کتاب‌های بدون واژگان سخت، جملات پیچیده، یا زبان استعاری باشید، به دانش‌آموزان بیاموزید که چگونه با چالش‌هایی که پیش‌رو دارند، مواجه شوند. همان‌طور که ایزابل بک^{۱۶}، مارگارت مک کئون^{۱۷} و لیندا کوکان^{۱۸} در کتاب «واژگان قوی» شرح می‌دهند، دانش‌آموزان باید با لغاتی جدید در متنی معنی‌دار آشنا شوند، نه اینکه فهرستی از لغات را به‌طور جداگانه مطالعه کنند. به جای اینکه همه لغات سخت یک فصل را در ابتدای

به جای اینکه به دنبال کتاب‌های بدون واژگان سخت، جملات پیچیده، یا زبان استعاری برای خواندن باشید، به دانش‌آموزان بیاموزید که چگونه با چالش‌هایی که پیش‌رو دارند، مواجه شوند

بخواند، تنها کسی که خواندنش بهتر می‌شود، خود معلم است. گاهی گفته می‌شود که نسخه‌های کافی از یک کتاب وجود ندارد تا دانش‌آموزان به منزل ببرند، در حالی که این یک سهل‌انگاری مشخص تربیتی است. دانش‌آموزان باید نظم شخصی و بنیه لازم برای خواندن در دوره‌های طولانی را در خودشان پرورش دهند.

۶. آثار برجسته را به گونه‌ای شناختی آموزش دهید

تحقیق ساندر استاتسکی^{۱۵} درباره «بررسی ادبیات در پایه‌های ۹، ۱۰ و ۱۱: یک پیمایش ملی»^{۱۶}، حاکی از آن است که ادبیات آموزش داده شده از نظر پیچیدگی نسبت به دهه قبل افت کرده است. در تلاش برای اینکه مطالعه ادبیات را بیشتر با شرایط امروزی مرتبط کنیم، دقت زیادی را از دست داده‌ایم. ضرورتی نداشت که چنین شود. در واقع، آثار بسیار باارزشی مورد توجه معلمان قرار نمی‌گیرند، زیرا دارای لغات سخت، جملات پیچیده، زبان استعاری و جملاتی طولانی هستند. اغلب معلمان به سراغ کتاب‌های ساده‌تری برای تدریس می‌روند.

برای جبران این گرایش نزولی، تهیه فهرستی از نمونه‌های

حفظ کنند. متأسفانه، تهیه آزمون‌ها و تکرار و تصحیح‌شان زمان‌بر است. به‌علاوه، دانش‌آموزانی که عقب می‌مانند به منابع آنلاین، مانند سایت «اسپارک نوت»^{۱۷} متکی می‌شوند تا عقب‌افتادگی خود را جبران کنند.

راب تائیس^{۱۸}، یکی از همکاران ما، روشی مؤثر ابداع کرده است تا خواندن دانش‌آموزان را کنترل کند. او به وب‌سایت مورد نظر دانش‌آموزان مراجعه می‌کند و از پاراگراف مربوط به فصلی که به عنوان تکلیف تعیین شده است، کپی می‌گیرد و کپی‌ها را هنگام ورود دانش‌آموزان به کلاس بینشان توزیع می‌کند. سپس به آن‌ها می‌گوید سه موردی را که در آن فصل آمده است، ولی در این پاراگراف وجود ندارد، بنویسند. او با این ترفند ساده به دو هدف دست پیدا می‌کند:

■ اکنون دانش‌آموزان می‌دانند که او از اینکه بعضی از آن‌ها به سایت مراجعه کرده‌اند، آگاه است.

■ آزمون‌ها به راحتی تصحیح می‌شوند.

در بسیاری از مدارس، معلمان دادن تکلیف شب برای خواندن را به کلی متوقف کرده‌اند و دلیل می‌آورند که دانش‌آموزان این خواندن را انجام نمی‌دهند. چنین روشی به نابودی مطالعه ادبیات می‌انجامد. اگر معلمی داستانی را با صدای بلند برای دانش‌آموزان پایه دهم

معلمان باید به دانش‌آموزان توصیه کنند، وقتی جمله‌ای برایشان نامفهوم است، آن را دوباره بخوانند و عادت به دوباره‌خوانی را در آن‌ها پرورش دهند

پی‌نوشت‌ها

۱. کرول جاگو در سانتا مونیکا (کالیفرنیا) به مدت ۳۲ سال در دوره‌های راهنمایی و متوسطه تدریس کرده است. او رئیس سابق «شورای ملی معلمان زبان انگلیسی» و مؤلف کتاب «سخت‌گیری برای همه: کمک به دانش‌آموزان برای مواجه شدن با محور مشترک استانداردهای خواندن ادبیات» است.

2. Name Your Baby
3. Lev Vygotsky
4. Deborah Wilchek
5. Rockville
6. Zora Neale Hurston
7. Isabel Beck
8. Margaret McKeown
9. Linda Kucan
10. Emily Dickinson
11. Elizabeth Nelms
12. Ted Hughes
13. spork Notes
14. Rob Thais
15. Sandra Stotsky
16. Literary Study in Grades 9, 10, and 11: A National Survey
17. Amos and Boris
18. William Steig

عالی است که معرف پیچیدگی، کیفیت و گستره آثاری است که دانش‌آموزان باید در هر پایه بخوانند. این فهرست و انتخاب‌های آمده در آن، تنها به مرئیان در انتخاب متونی شبیه به سطح این کتاب‌ها کمک می‌کنند.

یکی از نمونه‌های این فهرست برای پایه‌های دوم و سوم، کتاب «آموس و بوریس»^{۱۷} از **ویلیام استیج**^{۱۸} است. به لغات و چالش‌های نحوی این جمله از داستان توجه کنید: «شبی در دریایی درخشان، او از دیدن چند نهنگ که آب پر تلاطوبی را به بیرون می‌پاشیدند، متحیر شد. اندکی بعد همانطور که روی عرشه قایقش دراز کشیده و به آسمان پر ستاره و بی‌انتهای آن خیره شده بود، آموس، موش کوچک، که ذره کوچکی از موجودات زنده در دنیای وسیع زندگان بود، احساس کرد این موش نیز از هر نظر کاملاً شبیه به اوست.»

اگر دانش‌آموزان چنین واژگان شگفت‌انگیزی را در هشت سالگی بخوانند، تصور کنید که توانمندی آن‌ها در خواندن در سن ۱۸ سالگی چه خواهد شد.

دانش‌آموزان نیاز دارند که از پشت متون ساده بیرون کشیده شوند و به سر وقت متون چالش‌انگیز بروند. آن‌ها نیاز دارند به مطالبی بپردازند که مستلزم تمرکز و توجه است؛ مطالبی که خودشان به تنهایی نمی‌توانند از عهده آن‌ها برآیند. دانش‌آموزان به حمایت و تشویق معلمانی نیاز دارند که به آن‌ها در باز کردن پنجره ادبیات به روی این دنیای جدید کمک کنند.

منبع

Carol Jago, Opening The Literature Window, Educational leadership (Vol.69, No.6, March 2012- Reading, The Core skill).

